

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

SWV V(S)O Duin- en Bollenstreek

**Onderzoek bestuur en
samenwerkingsverband**

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 7 januari 2019

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs bezoekt een bestuur van een samenwerkingsverband passend onderwijs minstens één keer in de vier jaar. Dit jaar was het bestuur van het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek aan de beurt.

We hebben onderzocht of het bestuur zorgt voor een samenwerkingsverband van voldoende kwaliteit en of het bestuur financieel in staat is om ook in de toekomst goede samenwerking te blijven verzorgen rond passend onderwijs. Dit is noodzakelijk om iedere leerling die een extra ondersteuningsbehoefte heeft, een passend onderwijsaanbod te kunnen bieden.

Hieronder staat een samenvatting van onze belangrijkste conclusies.

Wat gaat goed?

Scholen zorgen voor passend onderwijs

De schoolbesturen in de Duin- en Bollenstreek werken al lange tijd samen. Door de invoering van passend onderwijs heeft de ondersteuning van leerlingen nog meer aandacht gekregen. Het samenwerkingsverband helpt de schoolbesturen bij de ondersteuning, maar de scholen bepalen zelf wat een leerling nodig heeft en welke ondersteuning daarbij past. Door het houden van bijeenkomsten voor ondersteuningscoördinatoren zorgt het samenwerkingsverband dat de deskundigheid van scholen groeit. De scholen maken een plan waarin ze beschrijven hoe ze voor passend onderwijs zorgen of gaan zorgen. Nadat het samenwerkingsverband het plan heeft goedgekeurd, krijgen de scholen geld om het plan uit te voeren. Een plan is voor drie jaar met jaarlijks evaluatie en verantwoording. Daarnaast kunnen scholen en ouders bij ingewikkelde vragen over passend onderwijs terecht bij het loket van het samenwerkingsverband.

Het Loket Passend Onderwijs is belangrijk

Als scholen, ouders of instellingen vragen hebben over het nakomen van de zorgplicht, dan kunnen ze terecht bij het Loket Passend Onderwijs van het samenwerkingsverband. De scholen kunnen dit loket ook inschakelen voor ingewikkelde vragen over de ondersteuning van een leerling. Het loket is heel toegankelijk. De scholen waarderen het loket. Het meedenken en de deskundigheid

Vierjaarlijks onderzoek samenwerkingsverband

Het onderzoek is uitgevoerd bij:
Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek

Bestuursnummer: 21662

Onderzochte school:
- Fioretti College Lisse (ooUZoo)

heeft volgens hen een meerwaarde. Het loket adviseert ook over de afgifte van een toelaatbaarheidsverklaring voor speciaal onderwijs, brengt schoolovergangen van leerlingen in kaart en ontwikkelt activiteiten om thuiszitten te voorkomen.

Er is aandacht voor de leraar

Na de invoering van passend onderwijs heeft de ondersteuningsstructuur van de scholen meer aandacht gekregen. De scholen zijn steeds beter in staat maatwerk te leveren voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Veel aandacht gaat naar de ontwikkeling van deskundigheid van de leraren.

Er is samenwerking met jeugdhulp

Op alle scholen in het samenwerkingsverband is een medewerker van een gemeentelijk Jeugd en Gezinsteam (JGT) beschikbaar. Als het nodig is maken de school en de jeugdhulp samen een plan.

Het samenwerkingsverband onderhoudt contact met de regio

Het samenwerkingsverband stemt het beleid af met de regio. In de regio Duin- en Bollenstreek is al geruime tijd een overleg met het samenwerkingsverband primair onderwijs, de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek en de regio Holland Rijnland. Zo is er een beleidstafel waarbij leerplicht, de samenwerkingsverbanden primair- en voortgezet onderwijs, de GGD en de JGT aansluiten. Ook met het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Leiden is veel contact.

Het samenwerkingsverband is financieel gezond

Het bestuur van het samenwerkingsverband weet hoeveel geld het nu en in de toekomst heeft om ervoor te zorgen dat de scholen passend onderwijs kunnen geven.

Wat moet beter?

Toezicht moet meer onafhankelijk zijn

Het bestuur van het samenwerkingsverband moet regelen dat onafhankelijke personen ('intern toezichthouders') nagaan of het bestuur zijn werk goed doet. Die intern toezichthouders moeten dat kunnen doen zonder invloed van de schoolbesturen van het samenwerkingsverband. In dit samenwerkingsverband zijn deze

personen zelf ook schoolbestuurder en hebben dus 'dubbele petten'. Dat betekent dat zij niet onafhankelijk kunnen zijn. Het samenwerkingsverband moet zorgen voor intern toezicht dat klopt met de wettelijke voorschriften.

Wat kan beter?

Aandacht geven aan het informeren van ouders

Ouders kiezen een school voor voortgezet onderwijs op basis van een advies van de basisschool. Het belangrijkste argument bij die keuze is de afstand thuis-school. De mogelijkheid voor (extra) ondersteuning speelt vaak een ondergeschikte rol. Daardoor blijft het bestaan en het werk van het samenwerkingsverband bij de vraag om ondersteuning onderbelicht.

Grenzen stellen aan de ondersteuning

Scholen en leraren vinden het soms moeilijk om aan te geven dat de ondersteuning niet helpt. Daardoor krijgen leerlingen onnodig lang ondersteuning die geen of weinig effect heeft. Het stellen van doelen en duidelijke termijnen bij de ondersteuning helpt de leraar bij het vaststellen van de grens aan ondersteuning.

Vervolg

Omdat we vertrouwen hebben in het bestuur van dit samenwerkingsverband wijken wij niet af van het gewone toezicht. Dit betekent dat we het samenwerkingsverband over vier jaar weer bezoeken, tenzij daar eerder aanleiding toe is. Wel houden we in de gaten of het samenwerkingsverband het komende jaar zijn verbeteringen ook echt doorvoert.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	8
3.	Resultaten verificatieonderzoek	16
4.	Reactie van het bestuur	18

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft in de periode april-juni 2018 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur van Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek.

Bij een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Het onderzoek voeren we uit aan de hand van vier deelvragen:

1. Stuur het bestuur voldoende op de (zorg voor de) kwaliteit van de uitvoering van zijn taken? Kerntaak daarbinnen is dat het bestuur ervoor zorgt dat er voor alle leerlingen in het samenwerkingsverband die extra ondersteuning nodig hebben, een passende onderwijsplaats beschikbaar is.
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Werkwijze

Met de vier deelvragen richten we het onderzoek op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Onderwijsresultaten, Kwaliteitszorg en ambitie, en Financieel beheer.

We hebben dit onderzoek mede ingericht met een verificatieonderzoek. Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg van het samenwerkingsverband. We voeren het in de eerste plaats uit om vast te stellen of het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie voldoende is; het onderzoek laat zien of het bestuur van het samenwerkingsverband voldoende informatie heeft over de uitvoering van de afspraken uit het ondersteuningsplan op aangesloten scholen, en of de sturing op de kwaliteit door het bestuur ook in de praktijk werkt. Het geeft ons in de tweede plaats zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de aangesloten scholen.

Onderzoeksactiviteiten

De informatie die bij de inspectie aanwezig is over het bestuur en het bijbehorende samenwerkingsverband, hebben we geanalyseerd. Het gaat bijvoorbeeld om het ondersteuningsplan, het jaarverslag, resultaatsgegevens en signalen.

Verder hebben we ter voorbereiding van het onderzoek rondetafelgesprekken gevoerd met betrokkenen over hun ervaringen met het samenwerkingsverband. Kort geformuleerd stonden tijdens de rondetafelgesprekken steeds de volgende drie vragen centraal:

1. Wat vindt u van passend onderwijs en wat merkt u daarvan in de dagelijkse praktijk?

2. Hoe werkt passend onderwijs binnen het samenwerkingsverband en welke concrete ervaringen hebt u ermee?
3. Helpt passend onderwijs de kinderen die hiermee te maken krijgen?

Verder hebben we gesprekken gevoerd met het bestuur, met de directeur en met een beleidsmedewerker van het samenwerkingsverband. Ook hebben we ter verificatie van afspraken in het ondersteuningsplan gekeken hoe het beleid van het bestuur uitwerkt op een school scholen voor voortgezet onderwijs. De rondetafelgesprekken voerden wij op 13 april 2018 met vertegenwoordigers van verschillende geledingen binnen het samenwerkingsverband. We spraken met een groep ouders, een aantal leraren, schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen, functionarissen werkzaam binnen de jeugdhulpverlening of gemeente, en enkele schoolleiders van scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.

Hierna stelde de inspectie samen met het bestuur en de directeur het definitieve plan vast voor het onderzoek op 20 juni 2018. Het bestuur heeft daarbij geen specifieke onderwerpen benoemd.

Het eerste gesprek op 20 juni ging vooral over de aanvragen van scholen in het kader van de agenda passend onderwijs en de kwaliteitszorg. Hierna voerden we een bestuursgesprek waarin we naast een aantal resterende gespreksonderwerpen ook een terugkoppeling gaven over onze bevindingen uit de voorgaande gesprekken.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan onze oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden. In dat hoofdstuk geven we in paragraaf 2.1 ook de hoofdconclusie weer.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van ons onderzoek, dat wil zeggen: onze oordelen op de standaarden in de gebieden Onderwijsresultaten, Kwaliteitszorg en ambitie, en Financieel beheer.

2.1. Conclusie

Wij concluderen dat het bestuur van Stichting Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek op alle zes standaarden waarop wij oordelen zodanige kwaliteit realiseert dat daarop het oordeel voldoende van toepassing is. De kwaliteit van de standaard Resultaten waarderen wij zelfs als goed.

In onderstaande tabellen staan de oordelen en de waardering samengevat, gevolgd door een toelichting.

2.2. Onderwijsresultaten

We zijn nagegaan of het bestuur voor alle leerlingen in het samenwerkingsverband die extra ondersteuning nodig hebben, een passende onderwijsplaats beschikbaar heeft. Aan de hand van de standaard Resultaten hebben we dat onderzocht. In de volgende tabel staat ons oordeel.

Onderwijsresultaten	G		
	O	V	G
OR1 Resultaten			2

Resultaten

De verantwoordelijkheid voor de ondersteuning ligt bij de school
De schoolbesturen van het samenwerkingsverband Duin- en Bollenstreek werken al geruime tijd samen. Bij de invoering van passend onderwijs kwamen meer middelen ter beschikking. Het samenwerkingsverband maakte beleid om scholen te helpen bij het vormgeven van de ondersteuning aan de leerlingen. De middelen waren geoormerkt en de scholen vroegen ze aan bij het samenwerkingsverband. Na evaluaties en analyses van de gang van zaken heeft het samenwerkingsverband besloten de zeggenschap en de verantwoordelijkheid meer bij de scholen te leggen. Het accent ligt op het primaire proces en het bieden van ondersteuning op maat. De rol van het samenwerkingsverband verschuift van voorschrijvend naar

ondersteunend, spiegelend en stimulerend. De basis van dit beleid legt het samenwerkingsverband in de agenda passend onderwijs. Elke school beschrijft in deze agenda een driejarig kwaliteitstraject waarin de school doelgericht en actief werkt aan het vormgeven van passend onderwijs. De agenda kent een aantal voorwaarden en het vastleggen gebeurt na intensief overleg met de directeur van het samenwerkingsverband. Een belangrijke voorwaarde van de agenda passend onderwijs is het halfjaarlijkse verslag waarin de school de behaalde resultaten en verbeteringen met het samenwerkingsverband bespreekt. De agenda passend onderwijs heeft een relatie met het ondersteuningsplan, de basisondersteuning, het schoolondersteuningsprofiel, het kwaliteitsbeleid en het transparant inzetten van de middelen.

Het samenwerkingsverband kent de thuiszitters

Om een beeld te hebben van het samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen analyseert het samenwerkingsverband de schoolondersteuningsprofielen. Hieruit blijkt dat geen leerlingen thuiszitten vanwege het ontbreken van ondersteuning. Bij het in kaart brengen van mogelijke thuiszitters heeft het Loket Passend Onderwijs een rol. Het loket ontwikkelt in overleg met de school preventieve maatregelen om thuiszitten of vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. Op dit moment is er één thuiszitter bij het samenwerkingsverband bekend en zijn 66 leerlingen in beeld als risicoleerling. Het samenwerkingsverband vergelijkt de eigen lijsten van verzuimers of thuiszitters met de lijsten die leerplicht bijhoudt.

Invulling geven aan de ondersteuning is niet altijd gemakkelijk

Hoewel scholen steeds beter in staat zijn invulling te geven aan de ondersteuning, is het niet altijd gemakkelijk de onderwijsbehoefte van een leerling te beschrijven. Bij vragen kan een school terecht bij het Loket Passend Onderwijs. Een school kan dit loket inschakelen voor ingewikkelde vragen rondom de ondersteuning van een leerling. Het loket is laagdrempelig en zeer toegankelijk. De scholen waarderen het loket en vooral het meedenken en de expertise heeft een meerwaarde. Naast de inhoudelijke ondersteuning adviseert het loket over de afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen, brengt schoolovergangen van leerlingen in kaart en ontwikkelt activiteiten om thuiszitten te voorkomen.

De agenda passend onderwijs is leidend

Naast de arrangementen die een school biedt zijn er bovenschoolse arrangementen zoals symbiose, de internationale schakelklas en Buitenkans. Deze bovenschoolse arrangementen passen in de agenda passend onderwijs. De leerlingen zijn ingeschreven op een school voor voortgezet onderwijs en krijgen in deze school ondersteuning. Zo zijn de leerlingen die symbiose krijgen en de leerlingen van de internationale schakelklas ingeschreven op het Teylingen College (KTS).

Afstroom lijkt een trend

Het samenwerkingsverband wil de afstroom van leerlingen minimaliseren. Vooralsnog slaagt het verband daar niet in. Ouders zien op tegen een verwijzing naar het voortgezet speciaal onderwijs. Bij een advies zetten zich ouders en basisschool in voor een zo hoog mogelijke onderwijssoort. Het risico voor afstroom is aanwezig. Ook het praktijkonderwijs ondervindt daardoor druk. Hier neemt de zij-instroom toe.

2.3. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie.

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg

Zicht krijgen op kwaliteit

Het samenwerkingsverband heeft een integraal kwaliteitssysteem. De rol die de betrokkenen in het samenwerkingsverband spelen, is daarbij richtinggevend. Daarbij richt het samenwerkingsverband zich op het 'wat' en het 'dat' en de samenhang daartussen. De scholen zijn verantwoordelijk voor het 'hoe'. Bij het ophalen van data over de kwaliteit is het gesprek daarover van belang. Met het directeurenoverleg, het overleg met de coördinatoren ondersteuning en de werkorganisatie samenwerkingsverband vinden evaluaties plaats. Eén keer in de drie jaar zijn er collegiale consultaties.

Aandacht geven aan conclusies naar aanleiding van evaluaties

In een plan van aanpak stelt het samenwerkingsverband de kenmerken van het kwaliteitsbeleid vast. Het betreft gegevens die betrekking hebben op leerlingen en leerlingstromen én gegevens die scholen of het samenwerkingsverband aanleveren. De rapportage over deze gegevens vindt meestal jaarlijks plaats. De conclusies die het bestuur van het samenwerkingsverband aan de gegevens koppelt ontbreken nog.

Kwaliteitscultuur

Samen zoeken naar oplossingen

De cultuur van het samenwerkingsverband kenmerkt zich door de

transparante verantwoordingslijn van scholen en samenwerkingsverband. De betrokkenen in het samenwerkingsverband richten zich op het samen zoeken naar oplossingen waardoor de ondersteuning van een leerling verbetert.

Het intern toezicht is niet onafhankelijk

Het samenwerkingsverband heeft een toezichthoudend bestuur. Het bestuur is zich bewust van het feit dat het intern toezicht niet volledig onafhankelijk is georganiseerd. Omdat het samenwerkingsverband niet aan de deugdelijkheidseis van onafhankelijk intern toezicht voldoet, geeft de inspectie het bestuur opdracht tot herstel naar onafhankelijk intern toezicht. De inspectie heeft geen aanwijzing dat het intern toezicht nu niet correct functioneert, maar de garantie voor de onafhankelijkheid van het intern toezicht en het beeld naar de samenleving daarover, kunnen verbeteren. Tegelijk achten wij het voortsnog niet verwijtbaar aan het bestuur dat het intern toezicht nu nog niet geheel onafhankelijk is ingericht, en laten wij deze tekortkoming daarom niet doorslaggevend zijn in de beoordeling van deze standaard. Hiermee wijken we beredeneerd af van onze beslisregels.

Een kritisch geluid werkt positief

Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplanraad die kritisch meekijkt bij het vaststellen van plannen. In de praktijk blijkt het lastig om leden voor de ondersteuningsplanraad te vinden. Op dit moment is er slechts één vacature maar de ervaring leert dat de afstand van ouders tot het beleid van het samenwerkingsverband groot is. Daarbij verliest de raad bij het ontstaan van vacatures telkens expertise.

Verantwoording en dialoog

Er is structureel overleg in de regio

Om het overleg met de gemeenten goed te kunnen voeren heeft het samenwerkingsverband gepleit voor een coördinerend wethouder voor het contact over passend onderwijs. Hierdoor is de kennis over passend onderwijs beter geborgd. Naast afstemming van beleid met de gemeenten vindt er structureel overleg plaats met de samenwerkingsverbanden in de regio.

Dialoog voeren over de resultaten

Bij de verschillende netwerkbijeenkomsten en op de scholen vindt de dialoog over het beleid van het samenwerkingsverband plaats. Het samenwerkingsverband is daardoor goed op de hoogte van zaken die op de scholen spelen.

De leesbaarheid van het jaarverslag is toegenomen maar de nadruk ligt vaak op de jaarrekening en minder op de resultaten en behaalde doelen.

2.4. Resultaten verificatieonderzoek

Het verificatie onderzoek op 29 mei 2018 bij Fioretti College Lisse richtte zich op de volgende afspraken uit het ondersteuningsplan van samenwerkingsverband V(S)O Duin en Bollenstreek:

1. Op alle scholen wordt basisondersteuning geboden. De scholen binnen het samenwerkingsverband hebben afspraken gemaakt over wat basisondersteuning minimaal inhoudt.
2. Het samenwerkingsverband faciliteert de vo-scholen bij het bieden van ondersteuning door een financiële bijdrage t.b.v. de schoolarrangementen, de inzet van middelen voor gedragsspecialisten/extra ondersteuning in school. Daarnaast kunnen de scholen gebruik maken van de expertise via het Lokaal Passend Onderwijs. Scholen, ouders en instantie kunnen bij dit loket terecht m.b.t. vragen over passend onderwijs voor een leerling.
3. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) opgesteld. Dit plan beschrijft het haalbare uitstroomniveau van de leerling; welke onderwijsdoelen kan de leerling halen?

De basisondersteuning die de school biedt, is vastgesteld door het samenwerkingsverband, maar de school geeft daar zijn eigen specifieke invulling aan. Gesteund door de teamleider geven mentoren en leraren inhoud aan deze basisondersteuning. In situaties waar leraar en mentor constateren dat de ontwikkeling van een leerling stagneert of anders verloopt dan verwacht, kan het intern ondersteuningsteam worden ingeschakeld. Dit team bestaat uit een Interne Ondersteuningscoördinator (IOC), drie Intern Gedragdeskundigen (IG'ers), drie vertrouwenspersonen, en wordt indien nodig aangevuld met externen. Leerlingen met een bijzondere ondersteuningsbehoefte komen in aanmerking voor basisplusondersteuning. Dit kunnen leerlingen zijn die met een diagnose of opp op school starten.

Als een mentor op basis van mentorlessen, -gesprekken en het leerlingvolgsysteem constateert dat een leerling extra ondersteuningsbehoefte heeft, dan maakt de mentor een kort actieplan (kap). Dit plan spreekt de mentor door met ouders en leerling.

2.5. Financieel beheer

De financiële positie van het bestuur is op orde. We zien op de korte of middellange termijn geen risico's voor de financiële continuïteit bij de Samenwerkingverband V(S)O Duin- en Bollenstreek. Het bestuur voldoet aan de onderzochte standaarden van het kwaliteitsgebied Financieel beheer

Financieel beheer	V	
	O	V
FB1 Continuïteit		•
FB3 Rechtmatigheid		•

De financiële continuïteit en rechtmatigheid beoordelen we beide als voldoende. Het financieel beheer is daarmee voldoende.

Continuïteit

De financiële positie van het bestuur is goed. Ondanks de verwachte negatieve resultaten zal dat voor de toekomst niet anders zijn. De verwachte negatieve resultaten zijn het gevolg van bewust beleid: het bestuur ziet in dat de grote buffer dient te worden afgebouwd en hij het geld dient te besteden aan datgene waarvoor het is bedoeld.

Doelmatigheid

Wij beoordelen niet de doelmatigheid van het financieel beheer; wel maken we een aantal opmerkingen.

Weerstandsvermogen/financiële reserves zijn in orde

Het bestuur mag geld opzij zetten voor onvoorziene omstandigheden, zolang de omvang van deze middelen in een redelijke verhouding staat tot wat nodig is voor een normale bedrijfsvoering.

Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek beschikt over een hoog weerstandsvermogen. Dit vermogen dient een bestuur beschikbaar te hebben om als gevolg van geïndiceerde risico's, calamiteiten financieel aan te kunnen. De inspectie hanteert hierbij een percentage van vijf procent als ondergrens. Een (te) hoog weerstandsvermogen houdt in dat het samenwerkingsverband een groot deel van het eigen vermogen in feite vrij beschikbaar heeft, waardoor men voldoende mogelijkheden heeft om te investeren in het onderwijs.

Verslag raad van toezicht over toezicht op doelmatige aanwending van rijksmiddelen ontbreekt

Volgens artikel 28i van de WEC is het de wettelijke taak van het bevoegd gezag om onafhankelijk en deugdelijk intern toezicht mogelijk te maken. Bevoegdheden die hij moet beleggen bij de intern toezichthouder zijn dan onder meer dat deze toe moet (kunnen) zien op de financiële doelmatigheid. De intern toezichthouder legt verantwoording af over de uitoefening van zijn bevoegdheden in het bestuursverslag. Deze verantwoording op doelmatigheid hebben wij niet aangetroffen in het bestuursverslag over 2016. Wij verzoeken de intern toezichthouder, aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop in de bestuursverslagen vanaf 2017.

Rechtmatigheid

We beoordelen de financiële rechtmatigheid voor Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek als voldoende. Ons oordeel op deze standaard gaat enerzijds uit van de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Anderzijds speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van financiële rechtmatigheid. Beide aspecten leiden gezamenlijk tot een gewogen oordeel. In het onderzoek bij dit samenwerkingsverband hebben zich aan ons geen gegevens gevonden die een positieve waardering van de financiële rechtmatigheid in de weg staan.

2.6. Vervolgtoezicht

De inspectie oordeelt dat dit samenwerkingsverband voldoende bestuurd wordt. Dit betekent dat de inspectie bij dit samenwerkingsverband voor het vervolgtoezicht op de kwaliteit (vooralsnog) niet afwijkt van de reguliere termijn van vier jaar. Een jaarlijkse risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht alsnog aan te scherpen. Voor een wettelijke tekortkoming krijgt het bestuur een herstelopdracht. Die staat in onderstaand schema vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
KA2, Kwaliteitscultuur Het intern toezicht functioneert niet onafhankelijk van het bestuur.	Het bestuur organiseert het intern toezicht onafhankelijk en stuurt de inspectie een notitie waarin het de onafhankelijkheid van het intern toezicht beschrijft (artikel 24e WVO).	Bij het volgend vierjaarlijks onderzoek beoordelen we of het samenwerkingsverband het intern toezicht onafhankelijk heeft georganiseerd.

Bij dit samenwerkingsverband is de standaard KA2 voldoende beoordeeld, maar voldoet het bestuur niet aan artikel 24e WVO. Het bestuur dient ervoor te zorgen dat het deze tekortkoming herstelt. Het herstel hoeft het bestuur niet bij de inspectie te melden. Bij het eerstvolgende vierjaarlijks onderzoek beoordelen we opnieuw of het bestuur aan de deugdelijkheidseisen heeft voldaan.

3. Resultaten verificatieonderzoek

Het beeld dat het bestuur heeft over de nakoming van de afspraken is in hoofdstuk 2 naar voren gekomen en komt voldoende overeen met ons beeld. We bespreken de resultaten per school en per afspraak.

3.1. Fioretticollege Lisse

Afspraken	≠	=
Op alle scholen wordt basisondersteuning geboden. De scholen binnen het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek hebben afspraken gemaakt over wat basisondersteuning minimaal inhoudt.		x
De scholen kunnen gebruik maken van de expertise van het Loket Passend Onderwijs. Scholen, ouders en instanties kunnen bij dit loket terecht m.b.t. vragen over passend onderwijs voor een leerling.		x
Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, wordt een ontwikkelingsperspectiefplan opgesteld.		x

Het Fioretti College heeft de ondersteuningsstructuur beschreven in een handboek. In eerste instantie probeert de leraar de ondersteuning vorm te geven in een kort actieplan. Als blijkt dat de activiteiten van het kort actieplan onvoldoende resultaat opleveren, schakelt de leraar - met instemming van de ouders - het intern ondersteuningsteam in. Het intern ondersteuningsteam maakt afspraken over de invulling van de ondersteuning en geeft deze afspraken door aan de mentor van de leerling. De ondersteuning vindt afhankelijk van de problematiek plaats door de intern gedragskundige, een medewerker van de ambulante educatieve dienst of een medewerker van het jeugd- en gezinsteam. In geval ingezette ondersteuning onvoldoende resultaat laat zien, kan de school overwegen een toelaatbaarheidsverklaring voor voortgezet speciaal onderwijs aan te vragen bij het Samenwerkingsverband V(S)O Duin en Bollenstreek.

De ondersteuningsstructuur in het Fioretti College is stevig ingebed in de schoolorganisatie. Er is vroegtijdig contact met de basisschool over leerlingen die mogelijk (extra) ondersteuning nodig hebben. Op grond van deze signalen en aanvullend onderzoek schat de school in welke ondersteuning passend is bij de leerling. In de meeste situaties is er sprake van een maatwerktraject. Samen met de leerling en de ouders bekijkt de mentor welke ondersteuning het meest gewenst is.

Toch zijn er ook enkele kanttekeningen te plaatsen:

- Het signalerende vermogen en de motivatie van de leraar om een programma aan te passen is van cruciaal belang. De leraar moet dan wel op de hoogte zijn van de mogelijkheden die maatwerk biedt en daarvan gebruik willen maken.
- De mogelijkheden van een school en een leraar zijn begrensd.

Het is belangrijk om vast te stellen of het Fioretti College de meest passende plaats is voor een leerling.

- Het initiatief voor het maatwerktraject ligt bij de leerling. In geval een leerling geen of weinig gebruik maakt van maatwerk, moet de mentor de voortgang bespreken. Een structurele evaluatie door mentor of leraar maakt deel uit van de ondersteuning.

4. Reactie van het bestuur

Het bestuur van Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek herkent zich in het beeld en de bevindingen zoals verwoord in het rapport en vindt het prettig te lezen dat het samenwerkingsverband goede voortgang heeft gemaakt. De waardering 'goed' op de standaard voor 'resultaten' ziet het bestuur als een compliment aan alle betrokkenen bij het samenwerkingsverband en is een stimulans om actief op de ingeslagen weg voort te gaan.

Aangaande de herstelopdracht betreffende wetsartikel 24e, WVO over het intern toezicht merkt het bestuur op dat het onderwerp governance in samenwerkingsverbanden reeds geruime tijd landelijk (politiek en sectorraden) volop in discussie is.

Het bestuur van samenwerkingsverband volgt de ontwikkelingen en zal zich zonodig op basis van de uitkomsten de discussies beraden op het best passende organisatiemodel. Momenteel opteert het bestuur niet voor een onafhankelijk toezichthoudend orgaan, samengesteld uit externen. Wel is het bestuur van mening dat bestuur en toezicht gescheiden moeten zijn. Derhalve is hij gestart met een doorvoering daarvan. Echter, een toezichthoudend orgaan bestaande uit externen wijst het bestuur unaniem af, onder andere omdat de schoolbesturen gezamenlijk de verantwoordelijkheid hebben passend onderwijs vorm te geven en daarvoor ook financieel verantwoordelijk zijn. In het vigerende Toezichtkader van het Samenwerkingsverband is in bijlage 3 (Toepassing Code Goed Bestuur VO-Raad door Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek) beschreven volgens welke code goed bestuur is ingericht en is beargumenteerd uitgelegd waar en waarom het bestuur afwijkt van de toepassing op samenwerkingsverbanden van de governancegedachten over scholen.

In de samenvatting van het rapport geeft de inspectie aan 'dat het werk van het samenwerkingsverband bij de vraag om ondersteuning onderbelicht is'. Het samenwerkingsverband legt het primaat van de informatieverstrekking bij de scholen en ondersteunt zo nodig scholen daarbij. Inherent daarin is dat het samenwerkingsverband minder nadrukkelijk op de voorgrond aanwezig is en bekendheid werft/wil verwerven. De website van het samenwerkingsverband is bewust zodanig ingericht dat er voor ouders en andere betrokkenen heldere keuzemogelijkheden zijn om de gewenste ondersteuning bij scholen te vinden op basis van schoolprofielen. Ook is er een duidelijke verwijzing naar personen van het samenwerkingsverband. Naar aanleiding van de opmerking van de inspectie zal het samenwerkingsverband scholen nadrukkelijk wijzen op deze constatering en met hen (zowel scholen voor primair als voortgezet onderwijs) nagaan op welke wijze verbeteringen mogelijk zijn.

Het bestuur deelt de mening van de inspectie dat het grenzen stellen aan de ondersteuning een lastig fenomeen is. Dit neemt niet weg dat dit punt kritische aandacht vereist. Het samenwerkingsverband zal in de netwerkoeverleggen van het samenwerkingsverband met scholen

de doelen, termijnen en de doelmatigheid nadrukkelijk en als terugkerend thema aan de orde stellen en scholen stimuleren dit ook met externe partners te bespreken.

Ten aanzien van het financiële beheer geeft de inspectie aan dat in het jaarverslag van 2016 verantwoording van de doelmatigheid niet is aangegeven. Het bestuur is van mening dat dit op de pagina's 6-8 expliciet is vermeld. Om de koppeling tussen inhoud en financiën te verbeteren, is in het financieel en bestuurlijk jaarverslag 2017 uitgegaan van programma's. De doelmatigheid is in het jaarverslag 2017 dan ook op basis van die programma's beschreven. N.a.v. het jaarverslag 2017 complimenteerde de accountant het samenwerkingsverband voor de heldere beschrijvingen van de doelmatigheid in dezen. Deze werkwijze zal worden voortgezet en waar mogelijk zullen verbeteringen worden aangebracht.

Tot slot geeft het bestuur aan van zowel de deelnemers aan de rondetafelgesprekken als van het personeel van het samenwerkingsverband te hebben vernomen dat het onderzoek qua sfeer en inhoud constructief, open en plezierig is verlopen. Dit zijn ook de waarnemingen van het bestuur zelf en het bestuur leest dit terug in het rapport.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

